

Monumentnummer*: 512158

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 april 1999
Kadaster deel/nr: 82914/71

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>				
Hoog-Keppel	Bronckhorst	Gelderland				
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Burg. Vrijlandweg	34	T	6997 AD	Hoog-Keppel		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>		
Keppel	C			1551		

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

TRANSFORMATORHUISJE (kortweg trafo) in Hoog-Keppel, gebouwd tussen 1930-1939. In de veelal rechthoekige trafogebouwtjes werd door een transformator de door een electriciteitscentrale opgewekte stroom (hoog-spanning) via tussenstations teruggebracht naar laagspanning. Als zodanig betekende de trafo de laatste schakel naar het huishoudelijke stroomgebruik of naar de bedrijven die van krachtstroom afhankelijk waren. De bouwstijl van de tijdens het Interbellum gebouwde verschillende typen trafo's bezitten veelal kenmerken van zowel de Amsterdamse als de Nieuwe Haagse School. In de jaren tussen 1915 en 1940 werd door de opdrachtgever van de trafohuisjes, de NV Provinciale Geldersche Electriciteits-Maatschappij, veel zorg besteed aan de architectonische kwaliteiten van de trafo's die veelal door architecten van naam werden ontworpen.

De onderhavige trafo, type A3L, is een sobere variant op de wat oudere modellen waarbij meer gebruik is gemaakt van verschillende kleuren baksteen. Dit type is dikwijls voorzien van een keramisch tegeltableau boven de deur aan de voorzijde, waarop de vermelding 'Provinciale electriciteitswerken' en is vervaardigd door de Goudse pijpen- en aardewerken fabriek 'Goedewaagen' te Gouda. Het tegeltableau werd veelvuldig op de huisjes aangebracht in de jaren tussen 1924 - 1940.

Het transformatorhuisje in Hoog-Keppel is even buiten het dorpscentrum gelegen aan de zuidzijde van de Burgemeester Vrijlandweg temidden van een rij vrijstaande woningen. De vrijstaande trafo wordt aan vier zijden

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

door een grintpad omringd en wordt door een laag modern hekwerk van de weg gescheiden.

Omschrijving

Het in grondplan rechthoekige, één-bouwlaag tellende gebouwtje, is opgetrokken in baksteen (halfsteens verband) onder een overstekend licht-hellend met bitumen gedekt tentdak. Het uitspringende, omlopende oorspronkelijk zwartgeteerde trasraam (waarin ventilatieroostertjes) wordt door een rollaag afgesloten. De voorgevel is evenwijdig aan de weg gesitueerd. In de asymmetrisch ingedeelde voor- en linker zijgevel komt resp. een stalen en een opgeklampte houten deur voor. De gehengen beslaan de breedte van de deuren. Alleen op de deur in de voorgevel komt in het midden een profielband voor die de vorm van de deur volgt en die boven en onder door een geheng wordt doorsneden. In de hierdoor ontstane smalle rechthoek onderaan de deur zijn driemaal twee ventilatie-openingen aangebracht. De optrede voor de deur is uitgevoerd in gele verblendsteen. Boven de stalen deur is een uit vier tegels bestaand tableau aangebracht met de naamsvermelding 'Provinciale electriciteitswerken' in geel tegen een zwart fond. Ter weerszijden van het woord 'Provinciale' is een gestileerd blauw-geel provincie-wapen gesteld. Links van de stalen deur bevindt zich een stalen luik met eveneens brede gehengen. Een in vier zijden van het gebouwtje omlopende uitgemetselde rollaag boven de twee deuren wordt gevolgd door een muurvlak bestaande uit halfsteens verband (waarin ventilatieroostertjes) dat ten opzichte van de genoemde rollaag boven de deuren meer is uitgemetseld. Het wordt beëindigd door een zwartgeteerde baksteen-laag. In dit muurvlak bevindt zich ter breedte van en boven de houten deur gesitueerd, een venster waarin gekoppeld vier kleine naast elkaar geplaatste glazen bouwstenen voorkomen. De achtergevel en rechter zijgevel zijn overigens blind uitgevoerd. Het INTERIEUR is niet bekeken maar hoogstwaarschijnlijk is de vroegere installatie aangepast aan de eisen van deze tijd of in zijn geheel vervangen door een moderne installatie.

Waardering

TRAFOHUISJE (type A3L) aan de Burgemeester Vrijlandweg in Hoog-Keppel, gebouwd ca. 1930-1939.

- van architectuurhistorisch belang als kenmerkend voorbeeld van de bij trafohuisjes van de P.G.E.M. toegepaste bouwstijl tijdens het Interbellum, die veelal zijn geënt op de stijl van de Amsterdamse en de Nieuwe Haagse School. Het exterieur van het trafohuisje valt op door bijzondere (esthetische) kwaliteiten, zoals gave verhoudingen en een fraaie detaillering. Dit komt met name tot uitdrukking in het verzorgde metselwerk als uitmetselingen en toepassing van zwartgeteerde en gele verblendsteen als verwijzing naar de kleuren van Gelderland.

- van stedenbouwkundig belang als onderdeel van een historisch gegroeid buitengebied.

- van cultuurhistorisch belang vanwege zijn bestemming, welke verbonden is met een technische ontwikkeling. Het trafohuisje is tevens van belang als herinnering aan de electrificatie van Hoog-Keppel. Het trafohuisje vormt een goed voorbeeld van de ontwikkeling van het transformatorhuis in het tweede kwart van de twintigste eeuw. De onderhavige trafo vertegenwoordigt het sobere type dat de overgang inluidt naar de hedendaagse blokdoosvormige trafo's.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf